

Informácia o výsledkoch kontroly dodržiavania technických požiadaviek na bezpečnosť a zhodu hračiek v roku 2020

Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) uskutočnila v roku 2020 v rámci národného sektorového programu na kontrolu hračiek a výrobkov pre starostlivosť o deti a mládež celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na rôzne kategórie hračiek, ktorej cieľom bolo zistiť, či sa situácia na trhu s hračkami oproti minulým rokom zlepšila. Kontrolná akcia bola zameraná na všetky kategórie hračiek.

Predmetom kontrolnej akcie boli hračky nachádzajúce sa v ponuke pre spotrebiteľov, ako aj hračky vstupujúce na trh EÚ, ktoré sa kontrolovali na základe hlásení colných úradov. Objektom týchto kontrol boli hospodárske subjekty v celom dodávateľsko–odberateľskom reťazci t. j. výrobcovia a ich splnomocnení zástupcovia, dovozcovia, distribútori. Kontroly sa vykonávali v oblasti dodržiavania informačných povinností, označenia CE, bezpečnostných upozornení **a najmä overenia bezpečnosti** a zhody hračiek prostredníctvom akreditovaných skúšobných laboratórií.

Podľa štatistík Komisie pre bezpečnosť spotrebiteľských výrobkov (CPSC) došlo v USA v roku 2019 s odhadom k 224 200 zraneniam súvisiacim s hračkami a zomrelo 14 detí na incidenty súvisiace s hračkami.¹ Za každým zranením dieťaťa a v krajnom prípade za zranením s následkom smrti je rodina, ktorej život je často trvalo ovplyvnený. Aj jedno zranenie jedného dieťaťa je príliš veľké riziko, najmä ak je možné tomu zabrániť.

A preto medzi jednu z najväčších priorit SOI pri kontrole bezpečnosti spotrebiteľských výrobkov určite patrí kontrola hračiek, ktoré sú určené pre najzraniteľnejšiu kategóriu spotrebiteľov – deti.

V dôsledku epidemiologickej situácie boli kontroly vo zvýšenej miere orientované na odbery vzoriek hračiek. V čase, kedy deti trávajú oveľa viac času hraním sa kvôli domácej izolácii v dôsledku zatvorených škôl a predškolských zariadení, sú kontroly hračiek a najmä overenie ich bezpečnosti jednou z nevyhnutých úloh, ktoré SOI ako orgán dohľadu nad hračkami zabezpečuje. Každoročne na trh prichádzajú nové hračky, častokrát bez identifikačných údajov, kedy je dôvodné podozrenie, že hračky mohli byť uvedené na trh bez posúdenia ich bezpečnosti a zhody, čo má za následok zvýšené riziko úrazov a poškodenie zdravia detí. Jedným z následkov pandemickej situácie je aj fakt, že došlo k enormnému nárastu nákupov hračiek a iného spotrebného tovaru online, čo predstavuje riziko z dôvodu, že spotrebiteľ nemá možnosť fyzicky tovar pred kúpou vidieť a posúdiť tak jeho kvalitu či iné vlastnosti. Ďalším rizikom sú často chýbajúce informácie pre spotrebiteľa ako napr. bezpečnostné upozornenia, odporúčaná veková kategória či pokyny na montáž a údržbu výrobkov. Ďalším

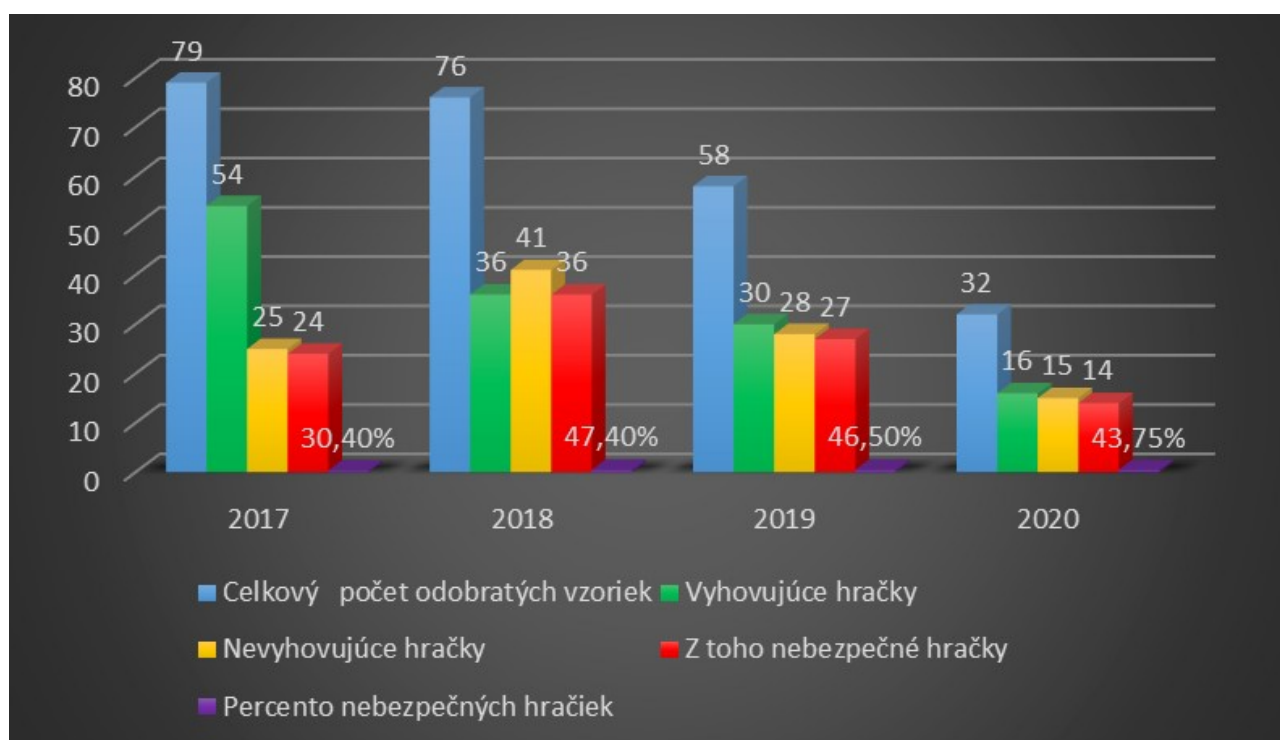
¹<https://www.cpsc.gov/s3fs-public/Toy-Related-Deaths-and-Injuries>

dôležitým rizikom pre spotrebiteľov z pohľadu orgánu dohľadu je aj fakt, že na rôznych e-shopoch zameraných na predaj hračiek a potrieb pre deti sa objavujú aj výrobky, ktoré boli z trhu stiahnuté z dôvodu, že boli vyhodnotené ako nevyhovujúce, či dokonca nebezpečné. SOI z tohto dôvodu vo zvýšenej miere kontrolovala výskyt nebezpečných hračiek hlásených do systému Safety Gate/Rapex. Na základe štatistík výrobkov hlásených do tohto systému je možné jednoznačne konštatovať, že hračky tvoria percentuálne jednu z najčastejšie nahlásovaných produktových skupín členskými štátmi EÚ. Príkladom sú aj štatistické údaje Európskej Komisie, na základe ktorých za rok 2019 bolo do systému Safety Gate/Rapex pridaných 2 243 notifikácií a z toho 29 % tvorili notifikácie na hračky.² Za rok 2020 boli do systému nahlásené obdobné údaje, kedy z pridaných 2 253 notifikácií tvorili hračky 27 %.

Tabuľka 1 Sumár výsledkov kontrol hračiek vykonaných SOI v rokoch 2017 - 2020

Rok	Celkový počet odobratých vzoriek	Vyhovujúce hračky	Nevyhovujúce hračky	Z toho nebezpečné hračky	Percento nebezpečných hračiek
2017	79	54	25	24	30,40 %
2018	76	36	41	36	47,40 %
2019	58	30	28	27	46,50 %
2020	32	16	15	14	43,75 %

Graf 1 Grafické znázornenie výsledkov z tabuľky 1

² https://ec.europa.eu/consumers/consumers_safety/safety_products/rapex/alerts/repository/content/pages/rapex/reports/docs/RAPEX.2019.report.EN.pdf

1) Kontrolná akcia zameraná na všetky kategórie hračiek

SOI v roku 2020 uskutočnila celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na všetky kategórie hračiek. Cieľom kontrolnej akcie bolo preverenie dodržiavania informačných povinností, označenia CE a bezpečnostných upozornení na vytypovaných hračkách. V sledovanom období bolo inšpektormi SOI skontrolovaných **85** prevádzkových jednotiek (ďalej len „PJ“) na trhu SR. Nedostatky boli zistené v **21 PJ**, čo predstavuje 24,07 %. V rámci tejto kontrolnej akcie bolo **skontrolovaných 1 365 druhov hračiek**, pričom nedostatky v označovaní boli zistené pri 96 druhoch v celkovej hodnote 2.899,46 €.

Kontrolou označovania a návodov na použitie boli zistené nasledovné nedostatky:

Zistený nedostatok	Počet druhov	Hodnota
Chýbajúce alebo nesprávne označenie CE	4	49,90 €
Neoznačenie výrobcom a jeho adresou	23	642,83 €
Neoznačenie dovozcom a jeho adresou	14	333,63 €
Chýbajúce identifikačné údaje hračky	5	61,85 €
Chýbajúce bezpečnostné upozornenia, návody	11	252,70 €
Bezpečnostné upozornenia, návody v cudzom jazyku	58	1826,43 €

**Poznámka: vzhľadom na to, že niektoré druhy kontrolovaných hračiek vykazovali súbežne viaceré nedostatky v označovaní, počet druhov a hodnota nekorešponduje so sumárnym počtom druhov s nedostatkami*

Pri 77 druhoch hračiek v celkovej hodnote 2.187,39€ boli kontrolovaným osobám uložené opatrenia zakazujúce ich predaj a distribúciu do doby odstránenia zistených nedostatkov podľa § 6 ods.1 písmena a) bodu 1 zákona č.128/2002 Z z. o štátnej kontrole vnútorného trhu.

Na overenie bezpečnosti a zhody odobrali inšpektori SOI celkom **32 druhov** hračiek. Zo spomínaných 32 druhov na základe ich skúšania **nevyhovelo** technickým požiadavkám **15 druhov**.

14 druhov nevyhovelo bezpečnostným požiadavkám a vzhľadom na predstavujúce riziko **boli** klasifikované ako **nebezpečné výrobky**.

1 druh nevyhovelo technickým požiadavkám a bol klasifikovaný ako **nezhodný výrobok**.

16 druhov bolo v súlade s požiadavkami na bezpečnosť podľa príslušných technických predpisov.

1 druh sa v súčasnosti na základe námietok výrobcu podrobuje opätovným skúškam v nezávislom akreditovanom laboratóriu.

O zistených nebezpečných výrobkoch, ktoré predstavujú závažné riziko ohrozenia zdravia, SOI informuje spotrebiteľov na svojej webovej stránke: <https://www.soi.sk/sk/Nebezpecne-vyroby/Narodny-trh-SR.soi>

Všetky nebezpečné výrobky budú po došetrení v celom dodávateľsko-odberateľskom reťazci hlásené aj do systému RAPEX.

Kľúčenka Shimmeez™, PA Reg No.18699

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX

A11/00079/20.

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehĺtnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie ich dýchacích ciest.

Detická hračka hopsadlo – skákací koník

Informácie o výrobku boli zverejnené pod číslom notifikácie Safety Gate/RAPEX **A12/01520/20.**

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah ftalátov. Ftaláty môžu poškodiť zdravie detí, sú toxické pre reprodukčný systém.

Bábika Cute Baby

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah ftalátov. Ftaláty môžu poškodiť zdravie detí, sú toxické pre reprodukčný systém.

Bábika Wiky 48 cm

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehĺtnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Drevené puzzle - Krava

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Plyšový sloník

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Pišťol' na penové projektily SHOT super power

Pri hračke hrozí riziko zablokovania dýchacích ciest prísavkou a v určitých prípadoch aj poranenie očí v dôsledku nesprávneho používania hračky.

ZONE

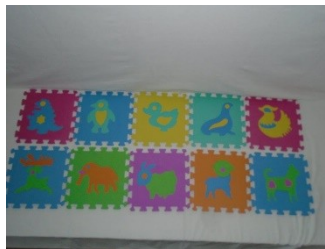
Hrací set „RATTLE SET“

Hrkálka v tvare fľašky nespĺňa požiadavku na veľkosť a tvar určitých hračiek určených pre malé deti, ktoré nevedia sedieť bez opory. Berúc do úvahy bežné a predvídateľné správanie malých detí vkladajúc často veci do úst, predstavuje táto súprava riziko zablokovania dýchacích ciest.

Plastová hračka hádanka „EVA PUZZLE MATS“

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Sliz – ryba v akváriu „TROPICAL OCEAN“

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah bóru. Bór toxický na reprodukciu a môže spôsobiť alergické reakcie, podráždenie slizníc a pri požití aj kŕče, zvracanie alebo hnačky.

je

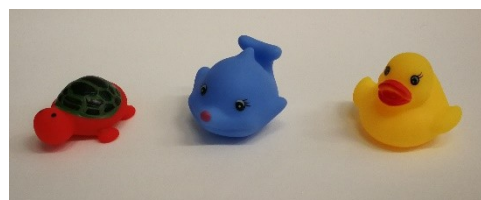
Prstové farby FATIH 25 ml, NOVA COLOR® 6 farieb

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah olova. Olovo je toxické pre nervovú sústavu a mozog.

Set na kúpanie BATHING PARADISE

Hračka nevyhovela skúškam na nadlimitný obsah ftalátov. Ftaláty môžu poškodiť zdravie detí, sú toxické pre reprodukčný systém.

Plyšový pes s okuliarmi 24 cm TOYS SERIES

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

Plyšová hračka v tvare psa ITEM: SK - 28591

Hračka obsahuje malé časti, ktoré pri prehltnutí dieťaťom môžu spôsobiť zablokovanie jeho dýchacích ciest.

1) Kontrola hračiek vstupujúcich na jednotný trh EÚ

SOI v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR vykonala v rámci kontrolnej akcie na hračky kontrolu výrobkov dovážaných z tretích krajín, pri vstupe na trh Európskej únie s odvolaním na čl. 27 až 29 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008 (ďalej len „Nariadenie“). V rámci spolupráce bol vypracovaný rizikový profil na všetky sortimentné skupiny hračiek.

Colné orgány za sledované obdobie zaslali inšpektorátom SOI celkom **16 hlásení**. V **10 prípadoch** boli vykonané kontroly, v rámci ktorých bolo prekontrolovaných celkovo **79 druhov** hračiek v počte **36 531 ks** a celkovej hodnote **64.921,60 €** a z toho **7 druhov** hračiek v počte **1 755 ks** a hodnote **3.898,76 €** nebolo prepustených do voľného obehu z dôvodu ich nezhody s harmonizovanými predpismi.

2) Podnety od spotrebiteľov

SOI každoročne dostáva podnety od spotrebiteľov na potenciálne rizikové výrobky, medzi nimi aj detské hračky. V roku 2020 bolo hodnotených 5 podnetov, pri ktorých bol vykonaný odber vzorky z priamej ponuky pre spotrebiteľov za účelom posúdenia ich bezpečnosti a zhody.

Výsledky testovania:

- V dvoch prípadoch bola laboratórnymi skúškami preukázaná nebezpečnosť výrobkov:
- V prípade už vyššie zmieneného detského skákacieho koníka vyrobeného z mäkkého plastu bol laboratórnym expertíznym skúmaním potvrdený nadlimitný obsah ftalátov, látky, ktorá má negatívny vplyv na reprodukčné schopnosti a môže spôsobiť predčasnú pubertu.
-
- V prípade už vyššie zmienenej látkovej bábiky Wiky 48 cm ide o hračku pre deti do 3 rokov, pri ktorej sa laboratórnymi skúškami potvrdilo riziko malých častí. Hračky a odnímateľné súčasti hračiek pre deti do 3 rokov nesmú v akejkoľvek polohe úplne zapadnúť do valca na malé časti. Z hračky sa pri skúške ťahom oddelili malé časti. Berúc do úvahy bežné a predvídateľné správanie detí, vkladat' si predmety do úst, pri používaní tejto hračky hrozí riziko zablokovania dýchacích ciest.
- Vo zvyšných 3 prípadoch nebola laboratórnymi skúšaním potvrdená ich nebezpečnosť:
 - **Penové puzzle Lee HFM 946-1** – testované na prítomnosť nadlimitných množstiev chemických látok;

- **Prevliekacia hračka – Jablko s červíkom** – mechanické testy nepotvrdili možnosť zaškrtenia kvôli dĺžke šnúry;
- **Set na výrobu dúhových náramkov** – testované na prítomnosť nadlimitných množstiev chemických látok.

3) Výskyt nebezpečných hračiek v roku 2020 na základe notifikácií zo systému Safety Gate/ Rapex

Kontroly v roku 2020 boli zamerané aj na výskyt nebezpečných hračiek na trhu SR, ktorých nebezpečnosť bola nahlásená do systému Safety Gate/Rapex inými orgánmi dohľadu členských štátov EÚ. V priebehu roku 2020 bolo do vyššie uvedeného systému nahlásených **538 notifikácií** na hračky. V rámci kontrol boli na trhu SR zistené **4 druhy nebezpečných hračiek**, kde notifikujúcou krajinou bol iný členský štát EÚ.

4) Informačná kampaň OECD 2020 o bezpečnosti hračiek predávaných online

SOI sa v roku 2020 zapojila do globálnej informačnej kampane pod záštitou OECD s cieľom upriamiť pozornosť hospodárskych subjektov a spotrebiteľov na nebezpečenstvá hroziace pri predaji a kúpe hračiek online.

Informácie o kampani vo forme letákov zverejnila SOI na svojej webovej stránke www.soi.sk:

- <https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/informacna-kampan-oecd-2020-o-bezpecnosti-hraciek-predavanych-online.soi?ind=>
- <https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/podnikatelske-prostredie.soi>

Záver

Kontrolná akcia na hračky prebiehala počas roku 2020 za nepriaznivej epidemiologickej situácie v dôsledku pandémie COVID-19, pričom väčšina okresov SR bola v červenom pásme a na základe odporúčania hlavného hygienika SR sa neodporúčalo vykonávanie fyzických kontrol v teréne s cieľom znížiť mobilitu obyvateľstva a zamedziť tak nekontrolovanému šíreniu vírusu. V dôsledku pandemických obmedzení boli vykonávané zväčša len ciele kontrol na základe podnetov spotrebiteľov a hlásení zo systémov RAPEX, ICSMS a ECHO. Kontroly hračiek sa zameriavali najmä na kontrolu ich bezpečnosti prostredníctvom akreditovaných skúšobných laboratórií.

Celoročné kontroly hračiek potvrdili, že na jednotnom trhu EÚ ako aj na trhu SR pretrvávajú nedostatky v označovaní hračiek, a to nielen povinnými údajmi, čo vyplýva aj z výsledkov kontrolných aktivít za rok 2020, ale najmä čo sa týka označenia hračiek bezpečnostnými upozorneniami a návodmi na použitie v kodifikovanej podobe štátneho jazyka.

Najčastejším zisteným nedostatkom v oblasti bezpečnosti hračiek boli mechanické riziká, kedy hračky obsahovali malé časti. Hračky a odnímateľné súčasti hračiek pre deti do 3 rokov nesmú v akejkoľvek polohe úplne zapadnúť do valca na malé časti. Z hračiek sa pri skúške ťahom silou menšou ako 90 N oddelili malé časti, pričom tieto úplne zapadli do valca na malé časti. V takýchto prípadoch hrozí u detí riziko poškodenia zdravia udusením.

Ďalším znepokojujúcim zistením bol nadlimitný obsah chemických látok v hračkách, akými sú napr. ftaláty, bór, či olovo, ktoré sú toxické a môžu spôsobiť trvalé zdravotné poškodenia.

Záverom možno dodať, že vzhľadom na nepriaznivé výsledky bude SOI pokračovať v kontrolách rôznych kategórií hračiek aj v nasledujúcom období.

Opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli vyhotovené inšpekčné záznamy.
2. Za rok 2020 bolo celkovo odobratých 32 vzoriek hračiek. O všetkých vzorkách hračiek odobratých za účelom testovania ich bezpečnosti a zhody a ich výsledkoch SOI priebežne informuje orgány členských štátov EÚ prostredníctvom systému ICSMS.
3. Expertíznymi laboratórnymi testami bolo na trhu SR zistených 14 druhov nebezpečných hračiek, ktoré budú po došetrení v celom dodávateľsko-odberateľskom reťazci nahlásené aj do systému Safety Gate Rapex. Súčasne SOI po došetrení týchto nebezpečných výrobkov informovala aj spotrebiteľov na svojej webovej stránke: www.soi.sk.
4. SOI v zmysle čl. 21 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008 v 4 prípadoch informovala hospodárske subjekty o zámere uložiť obmedzujúce opatrenia na ochranu trhu pred nebezpečnými výrobkami pri 4 druhoch hračiek:
pri 1 druhu hračky (Prstové farby PASUTO TOY C®OLOR, 6 COLORS, 25 ML, Art. 547) v súčasnosti prebieha komunikácia s výrobcom;
pri 3 druhoch hračiek SOI kontaktovala zodpovedný hospodársky subjekt, ale ani v jednom z týchto prípadov hospodársky subjekt nereagoval a neprijal dobrovoľné opatrenie.
5. V rámci kontrol v roku 2020 boli na trhu SR zistené 4 druhy nebezpečných hračiek, ktoré boli notifikované do systému Safety Gate/RAPEX inými členskými štátmi EÚ.
6. Pri 77 druhoch hračiek v celkovej hodnote 2.187,39 € boli kontrolovaným osobám uložené opatrenia zakazujúce ich predaj a distribúciu do doby odstránenia zistených nedostatkov podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu.